

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Ο ΧΑΪΝΕ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Τὸ Δημορχεῖο τῶν Παρισίων ὠργάνωσε τελευταίως ἐπίσημον τελετὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐτοποθέτησε ἀναμνηστικὴ πλάκα στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ ποῦ πέθανε ὁ ποιητὴς 'Ερρίκος Χάινε.

Ὁ Χάινε ἐλάτρευε τὸ Παρίσι. Ἦταν κατενθουσιασμένος μὲ τὴ Γαλλικὴ προτίεσις, τὸν «Παράδεισόν» του, ὅπως τὴν ἔλεγε.

Ὁ φίλος τοῦ Σαμουὴλ Χένιν Μπέρθουτ διηγείται στὴς ἀναμνήσεις του ὅτι, ὅταν παρουσιάσθηκαν στὸν Χάινε τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς φυματίωσης, ὅλοι οἱ διάσημοι γιατροὶ τοῦ Παρισιοῦ ποῦ τὸν ἐξήτασαν τοῦ ἐτόνισαν ὅτι θὰ μπορούσε νὰ καταπολεμήσῃ τὴν τρομερὴ ἀρρώστεια του, ἂν ἐπιγίγνε να μείνῃ κάμποσον καιρὸ στὴ Νίκαια. Ὁ Χάινε ὅμως δὲν ἤθελε νὰ τὸ κοινήσῃ ἀπ' τὸ Παρίσι, τὸ λατρεῖμον Παρίσι του.

Ἐπενέθη ὅμως τότε ὁ στενὸς τοῦ φίλος Ἀλφόνσος Ρουαγιέ, ὁ ὅποιος ἔτρεξε καὶ συνάντησε τὸν Χάινε καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὴ Νίκαια, ὅπου εἶχε μὴ χωριστὴν ἔπαυλιν.

— Πρῶτοῦ ποῦ ἀπαντήσω, τοῦ εἶπε τότε ὁ Χάινε, θὰ ἤθελα νὰ κἀνω ἕναν περιπάτο στὸ βουλιεβάτο.

Οἱ δύο φίλοι ξεκίνησαν κ' ἐπῆγαν μαζὺ στὸ περίφημο βουλιεβάτο τῶν Ἰταλίων. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Χάινε εἶχε κοιρασθῆ ἀπὸ τὸν δρόμο, κἀθήσαν σ' ἕνα τραπέζι τοῦ ἀριστοκρατικοῦ τότε κέντρου Τουρτό. Σὲ λίγη ὥρα ἀρχίσαν νὰ περνοῦν μπροστὰ τους ὅλες ἡ γυναικὲς φιλολόγως φροσιονομικῆς τοῦ Παρισιοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ μουσουργὸς Ροσσίνι, ὁ ποιητὴς Θεόδωρος Γκατιέ, ἡ πριμαδόνα μαριὰνὰ Στάιτς, ὁ τενορός Ντιρὸς, ὁ Ἄνδρ Μονιέ καὶ ἄλλοι. Καθένας ἀπ' αὐτοὺς μὴλεκε τὸν Χάινε στέκονταν γὰ νὰ μιλήσῃ μαζὺ του.

Ἐτοῖ ἐπέρασαν δύο ὁλόγ' ἡρως ὥρως ἐξαρετικὰ εὐχάριστες. Ὅταν ἐσημώθηκαν νὰ φύγουν, ὁ Χάινε εἶπε στὸ φίλο του :

— Τὰ βλέπετε λοιπὸν τί δόξαλο πρῶγμα μοῦ ζητᾶς : Νὰ ἐγκαταλείψω τὸ Παρίσι !... Κανένας ἐπίγειος παράδεισος δὲν ἀξίζει γὰ μένα τόσο, φίλε μου, ὅσο ἡ πόλις αὐτὴ, ὅπου συναντῶ τέτοιους ἀνθρώπους καὶ πᾶνον φιλοζουβέντες. Μ' ἄλλους λόγους, φίλε μου, ἕνας ἀνθρώπος ἔξιστος καὶ διακοσμημένος δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ ποθενά ἄλλου, παρά στὸ Παρίσι. Μπορεῖ, ὅπως λένε οἱ γιατροὶ, νὰ ἀνανήθῃ κανεὶς ἐδῶ ἀπὸσφαρα μολυσμένη, ἀλλ' ἀνανήθῃ ἐπίσης ἀπὸσφαρα ποῦ ζωογονοῖ τὸ πνεῦμα. Ἀρσῆσε με λοιπὸν νὰ βαδίσω πρὸς τὸ θάνατο, μένοντάς μέσα στὸ Παρίσι. Ἄν φτῶ ἀπ' ἐδῶ, ἡ ἔσφρα καὶ ἡ μοναξιά θὰ με στείλουν στὸν τάφο ποὺ γρηγορώτερα ἀπ' ὅτι θὰ με στείλῃ ὁ μολυσμένος ἀέρας τοῦ Παρισιοῦ !...

Κι ὁ Χάινε ἔμεινε πράγματι στὴν ἀγαπημένη του πόλι, ὅπου καὶ πέθανε.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Πολλοὶ ἴσως θὰ ἀγαποῦν ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα κατὰ τὴ Ἀμερικανικὰ προτόκολλα τῆς ἐθιμοτυπίας νὰ μιλήσῃ γὰ τὸν ἐαυτὸ του σὲ ποῖτον πρόσωπο στὴς ἐπίσημες ἐμφανίσεις του. Γι' αὐτὸ εἶνε ἐπισημομένη νὰ λήθῃ πάντοτε τὴς γνώμης του σὲ τρίτο πρόσωπο, ὅπως π. χ. «Ὁ Χ. Πρόεδρος δηλοῖ ὅτι... κλπ.»

Ἡ συνῆθεια ὅμως αὐτὴ παρασίσει πολλοὺς προέδρους νὰ μιλοῦν σὲ τρίτο πρόσωπο δητὴν ὥρα. Ἐτοῖ ὁ κ. Κοβλίτς, τῆς πρόεδρος, ἔλεγε συχνὰ στὴν ἡμερῶσι του : «Ὁ Χ. Πρόεδρος ἐξήτησε νὰ τοῦ ἐτομιασθῇ τὸ ταῖα νοεῖς σήμερα !...»

ἐκάλισε τὸν γιατρό του. Ἦταν τρεῖς μέρες ἀδάθετος.

Ἡ πρῶτες λοιπὸν ἐντυπώσεις ἀπὸ τὰ παγωτὰ δὲν ἦταν καθόλου εὐχάριστες στὰς Ἀθήνας.

Μετὰ χρόνια ὅμως, ὅταν προῦνοιξε ἡ Ἀθῆνα στὸν Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸ καὶ ὁ Καρδιμάτης ἀνοῖξε στὴν ὁδὸν Αἰόλου τὸ ζαχαροπλαστεῖο του κ' ἐσερβίριζε παγωτὰ στοὺς πελάτες του, οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἔρωσαν μὲ πάθος, χωρὶς νὰ παθῶνουν τίποτε. Ἦταν παγωτὰ ἀλλὰ, μόνον μὲ ἀγάλα καὶ γάλα, εὐθνήτοτα, ποὶ ἐξετρέλλαναν μικροὺς καὶ μεγάλους.

Σήμερα βέβαια ἡ παγωτοποιητικὴ τέχνη ἔχει προχωρήσει ὥς στὴς ἀριστοτεχνικὲς κασάτες, ἀλλὰ ὅσο γὰ τὰ ὑλικά δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ ὅτι εἶνε πάντοτε τόσο ἀγνά, ὅσο τῆς καλῆς ἐποχῆς, ποῦ ἤρμαζε ἡ Ὀθωνικὴ σφάντζικα στοῦ Καρδιμάτη.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Δουαῖς : κ' ὁ φίλος του κ. Ντομάν, Ἐκκενωτῆς βέθρων καί... θεατρικὸς κριτικὸς. — «Μην ἀνακατέω σει στὴς δουλειᾶς μου !... Ὁ μελετηρὸς ἔβραξ, Μολλιέρος καὶ ὁ Λυλλ-δύτης. — Ἄφρατθες ;... Περ... Ἄκουε ; ν' ἀφρησὴ τὴν περρα ἀνοχηρ !... Ἄκι ἀνεχίσεις τὴν μελετὴ του.

Ἐδ' ἔδοτο ἡ γενικὴ δοκιμὴ τῆς «Δεσποινίδος Βίρ-Πλ» τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά, πατρός, στὴν Γαλλικὴ Κομωδία. Ἡ γενικὲς δοκιμῆς, ὡς γνωστὸν, ἀποτελοῦν, στὸ Παρίσι, τὰ σπουδαιότερα κοσμικὰ γεγονότα τῆς θεατρικῆς ἐποχῆς, τῶσον δὲ οἱ κοσμικοὶ κύκλοι, ὅσον καὶ οἱ κύκλοι τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων θεωροῦν ὡς ἐξαρετικὴ εἴνοια νὰ κατορθώσουν νὰ παρερθεθοῦν σ' αὐτῆς.

Μεταξὺ τῶν προσώπων ποῦ εἶχαν παρακάλεσει τὸν Δουμά νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ παρερθεθῶν στὴν γενικὴ δοκιμὴ τοῦ νέου του ἔργου ἦταν καὶ κύκλιος κ. Ντομάν, διεθυντῆς μιᾶς ἐταιρείας ἐκκενωτῆς βέθρων, ἀγαθότατος κατὰ τ' ἄλλα ἀνθρώπος καὶ ἀρετὰ ἔξιστος.

Ὁ κ. Ντομάν εἶχε ἕνα μόνον ἐλάττωμα : Ἐπίστευε ὅτι ἦταν γνώστης τῆς σκηπῆς καὶ εἶχε ἰδιομαρ... θεατρικοῦ χριτικοῦ ! Στὸ μέσον λοιπὸν μᾶς σκηπῆς τοῦ ἔργου, ἐνὸ ὅλο τὸ Κοινὸν κρεῖνον στὰ χεῖρ τῆς μεγάλῃς τραγωδοῦ δεσποινίδος Μάρς, ἡ ὁποία πρωταγωνιστοῦσε στὸ ἔργο, ὁ κ. Ντομάν, σηκώθηκε ξαφνικὰ ἄθεος καὶ ἐρόναζε δυνατὰ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν τραγοδοῖ :

— Συγγνώμη, κυρία... Δὲν νομίζετε ὅμως ὅτι θὰ ἦταν καλύτερα εἶνε ἐπιταίνατε στὴ σκηπῆ ἀπὸ τὸ δεξί προσκήμιο ;... Σὰς ὑποβάλω ἀπὸς μὴ γνώμη.

Ὁ Δουμάς ἐκλήθητο στὴν ἄλληλ ἄκρη τοῦ θεάτρου. Ὅταν ἀκούσε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ντομάν, σηκώθηκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴ θέσι του καὶ με τὴν βροντώδη φωνὴ του, τοῦ ἐρόναζε :

— Παρακαλῶ, ἀγαπητὴ μου Ντομάν, Παρακαλῶ... Ὅπως ἐγὼ δὲν ἀνακατέωμ στὸ ἐπισημοῦμά σου, σε παρακαλῶ ποὺ νὰ μὴ ἀνακατέωσι καὶ σὺ με τὴς δικῆς μου δουλειᾶς !...

Τὸ ἀκαρτίριο ἔσκασε στὰ γέλια καὶ ὁ κακομοῖρος ὁ Ντομάν, κατακόκκινος ἀπὸ τὴν ντροπὴ του, ἀναγκάσθηκε νὰ τὸ σκάσῃ ἀπὸ τὸ θέατρο.

***

Ὁ ἄδβας Μολλιέρος (ὄχι ὁ μέγας κομικὸς) ἦταν ἕνας ἄλλος καὶ φηγοῖς ἀνθρώπος, μὴ ἐπισημομένης καὶ τίποτε ἄλλο, ἐκτός ἀπὸ τὴν φιλοσοφία, πρὸς τὴν ὁποία ἔτρεφε φανατικὴ λατρεία.

Τὸ βράδυ, μὴ ἔχοντάς ἡμέρη, οἶτε φωνὰ στὸ θέατρο του, ἐργαζόταν περμένοσ στὸ κρεβάτι του, γὰ νὰ ζεσταίνετα. Μὴ νύχτα εἶχε ξαγρηπνήσει διαβάζοντας. Πρὸς τὰ χαράματα ἀΰουσε νὰ χριποῦν τὴν ἐξώθυρα του.

— Ἐμπρός !... εἶπε. Καὶ τραβῶντάς τὸ κορδόνι τῆς πορτας, ποῦ ἐφάνε ὡς τὸ κρεβάτι του, τὴν ἀνοῖξε.

— Δοσε ἴμου χριμάτα, τοῦ εἶπε τότε μὴ φωνῆ.

— Ἄ, ἐνόημα ! Ἐἴστε λοποδύτης, μοιρομήσις ὁ ἄδβας, μὲ μεγάλη ἀταραξία.

— Εἶμαι ὅτι θέλεις, ἀλλ' ἔμπρός, φέρε μου χριμάτα...

— ἔχετε, πράγματι, τόσο μεγάλη ἀνάγκη χριμάτων ;... Ἐ, τότε, ψάξτε ἐδῶ μέσα... κατὶ θὰ βρῆτε...

Καὶ ἔδωσε στὸν ἀγνωστο τὴν... κινδύα του, με τὴν ὁποῖαν εἶχε τῶλξει τὸ κεφάλι του γὰ νὰ ζεσταθῇ.

Ὁ κλέφτης ἀφῶ ἔφαξε στὴς τσέπες τῆς κινδύατος τοῦ εἶπε :

— Δὲν βρῶσκω χριμάτα...

— Χοήματα, ὄχι βέβαια... Θὰ βρῆτε ὅμως ἕνα κλειδί...

— Ἐ, λοιπὸν ;

— Πᾶστε το κ' ἀνοῖξε τὸ συρτάρι τοῦ χοραιοῦ μου...

Ὁ κλέφτης, κατὰ λάθος ἔβαλε τὸ κλειδί σ' ἕνα ἄλλο συρτάρι κ' ὄχι σ' αὐτὸ ποῦ τοῦ ἰδεοῖεσαν ὁ φηλοσοφος.

— Τὶ κάνετε ἐκεῖ ! φώναξε τότε ὁ ἄδβας ἔξω φρονῶν. Θὰ πάψετε ν' ἀνακατέετε τὰ χριμάτα μου ; Δὲν ἔχει χριμάτα σ' αὐτὸ τὸ συρτάρι... Κλείστε το... Στὸ ἄλλο συρτάρι κιντᾶστε...

— Καλὰ, βοῖ ἀδελφε... Νά...

— Ἐτσι, μάλιστα ! Πᾶστε ὅτι βρῆτε καὶ κλείστε τὸ συρτάρι...

Ὁ λοποδύτης, ἀφῶ ἔτσπεσεσος ὁσε χριμάτα βρῆκε στὸ συρτάρι, ἐτόατι εἰς φηγήν.

— Κρίοι λοποδύτη ! ὄγοισε νὰ φωνᾶν τότε ὁ ἄδβας. Κλείστε τοῦλάχιστον τὴν πόρτα... Τὶ διάβολο !... Ἀφήσατε τὴν πόρτα ἀνοχητῆ !... Τὶ κακοαναθεμιμένος ἀνθρώπος. Θεέ μου ! Σηκώθηκε τέλος μοιρομηρῶντας, πήγε στὴν πόρτα, τὴν ἐκλῆσει καὶ κατόπιν γύρισε στὸ κρεβάτι του κ' ἐξακολούθησε τὴν ἀνάγκωσί του.